

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 8. maja 2022. godine
Br. ref.:RK 2163/23

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI215/22

Podnosilac

Preduzeće "DPT Nike"

Ocena ustavnosti
rešenja E.Rv.br.82/2021 Vrhovnog suda Kosova
od 10 januara 2022. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija i
Enver Peci, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnelo Preduzeće „DPT Nike“, sa sedištem u opštini Uroševac, koje zastupa vlasnik Miftar Zymbëri, sa prebivalištem u opštini Uroševac (u daljem tekstu: podnosilac zahteva).

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje [E.Rv.br.82/2021], Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud), od 10. januara 2022. godine, u vezi sa odlukom [Ae.br.113/2019] Apelacionog suda Kosova (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 2. novembra 2020. godine, i presudu [III.EK.br.596/2020] Osnovnog suda u Prištini od 24. juna 2021. godine, Odeljenje za privredna pitanja.
3. Podnosilac zahteva je primio osporeno rešenje 25. januara 2022. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja, kojim su podnosiocu navodno povređena njegova osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

5. Zahtev se zasniva na stav 4. člana 21. [Opšta načela] i na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. (Individualni zahtevi) Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon), kao i na pravilu 32. (Podnošenje podnesaka i odgovora) Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 29. decembra 2022. godine, podnosilac zahteva je podneo svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 30. decembra 2022. godine, predsednica Suda je odlukom [Br.GJR.KI.215/22] imenovala sudiju Enver Peci za sudiju izvestioca, dok je odlukom [Br.KSH.KI.215/22] imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatifi i Remzije Istrefi-Peci (članovi).
8. Dana 25. januara 2023. godine, Sud je obavestio podnosioca zahteva o registraciji zahteva. Istog dana, kopija zahteva je poslata Vrhovnom sudu.
9. Istog dana, Sud je od podnosioca zahteva zatražio da u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema spisa dostavi ovlašćenje za zastupanje preduzeća „DPT Nike“ kao pravnog zastupnika.
10. Dana 7. februara 2023. godine, podnosilac zahteva je dostavio Sudu traženo ovlašćenje.
11. Dana 15. februara 2023. godine, Osnovni sud je obavestio Privredni sud u Prištini (u daljem tekstu: Privredni sud) o registraciji zahteva i zatražio da Sudu dostavi povratnicu koja dokazuje kada je podnosilac zahteva primio osporenu odluku.
12. Dana 21. februara 2023. godine, Privredni sud je dostavio Sudu traženu povratnicu kojom se dokazuje da je podnosilac zahteva primio osporeno rešenje 25. januara 2022. godine.
13. Dana 12. aprila 2023. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno je iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

14. Iz spisa predmeta proizilazi da su 14. marta 2004. godine nepoznata lica između 21.00 i 08.00 časova obila i pokrala lokal podnosioca zahteva. Podnosilac zahteva je imao ugovor sa Kompanijom za fizičko osiguranje „Skyfterat“, sa sedištem u Uroševcu (u daljem tekstu: Kompanija za fizičko osiguranje „Skyfterat“) za obezbeđenje prodavnice, prema kojem je kompanija bila u obavezi da obezbedi prodavnicu u periodu od 22.00 do 06.00 časova a u slučaju počinjene štete od neodgovornih lica tokom tog radnog vremena, kompanija bi morala da nadoknadi štetu podnosiocu zahteva u iznosu od 100%.
15. Dana 22. juna 2004. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Opštinskom sudu u Uroševcu (u daljem tekstu: Opštinski sud), protiv Kompanije za fizičko obezbeđenje „Skyfterat“ za naknadu štete, sa predlogom da Opštinski sud presudi, kao u nastavku: (i) da tuženi isplati štetu koju je pretrpeo podnosilac zahteva u iznosu od 5.489,00 (pet hiljada četiri stotine osamdeset devet) evra; (ii) da mu isplati izgubljenu dobit (*lucrum cesans*) koju je pretrpeo od dana podnošenja tužbe; kao i (iii) da mu nadoknadi troškove spora u roku od 15 (petnaest) dana nakon pravosnažnosti presude uz pretnju prinudnog izvršenja.
16. Kompanija za fizičko osiguranje „Skyfterat“ je neutvrđenog datuma dostavilo odgovor na tužbu Opštinskom sudu kojim je u celosti osporio tužbeni zahtev podnosioca zahteva, u kom slučaju je naglašeno da je Kompanija bila u obavezi da pruža odgovarajuće usluge u vremenskom periodu od 22.00 do 06.00 časova, dok je podnosilac zahteva prijavio slučaj krađe ne utvrdivši vreme kada je krađa nastupila, stoga, kompanija nije imala obavezu na osnovu ugovora da se stara van radnog vremena predviđenog ugovorom.
17. Dana 6. oktobra 2005. godine, Opštinski sud je rešenjem [Pm.br.42/04], obustavio krivični postupak protiv osumnjičenih za krađu zbog odustajanja tužioca od predloga.
18. Dana 19. februara 2015. godine, Osnovni sud u Uroševcu, Opšti departman, Civilno odeljenje, rešenjem [C.br.168/06] proglasilo je sebe nenadležnim u ovoj pravnoj stvari i proglasio je Osnovni sud u Prištini, Odeljenje za privredna pitanja (u daljem tekstu: Osnovni sud) kao nadležnog suda za odlučivanje u predmetu iz razloga što parnične stranke u ovom pravno-građanskom odnosu imaju privredni subjektivitet, pošto je podnosilac zahteva registrovan kao individualni biznis, a tužena kompanija kao pravno lice koji pruža usluge fizičkog obezbeđenja ljudi i objekata.
19. Dana 29. januara 2019. godine, Osnovni sud je presudom [III.EK.br.45/17] u potpunosti usvojio tužbeni zahtev podnosioca zahteva kao osnovan i:
 - (i) obavezao tuženog da podnosiocu zahteva, na ime naknade štete, isplati ukupan iznos od 5.489,00 (pet hiljada četiri stotine osamdeset devet) evra, sa zakonskom kamatom koju plaćaju lokalne banke na sredstva deponovana na štednju na rok duži od 1. (jedne) godine, bez određenog odredišta, računajući od 22. juna 2004. godine do konačne isplate, a sve to u paritivnom roku od 7. (sedam) dana, računajući od dana primanja ove presude pod pretnjom izvršenja,
 - (ii) odbio ostali deo tužbenog zahteva podnosioca zahteva na ime izgubljene dobiti u iznosu od 4.242,55 (četiri hiljade dvesta četrdeset dva i pedeset pet) evra, i
 - (iii) obavezao tuženog da podnosiocu zahteva naknadi troškove parničnog postupka u ukupnom iznosu od 770,00 (sedamsto sedamdeset) evra, u roku od 7. (sedam) dana pod pretnjom izvršenja.
20. U obrazloženju navedene presude, Osnovni sud je našao da je proces krađe spornog lokala trajao više od sat vremena, pa se u svakom slučaju uračunava i period pokriven osiguranjem. Po ovom osnovu, Osnovni sud je ocenio da je postojala obaveza tužene da nadoknadi štetu, jer je slučaj nastao unutar osiguranog perioda za koji je tuženi odgovarao.

Dalje, Osnovni sud je istakao da je odbio ostali deo tužbenog zahteva podnosioca zahteva u vezi sa izgubljenom dobiti, jer isti u konkretnom slučaju nije dokumentovao pretrpljenu štetu i njenu visinu.

21. Dana 12. februara 2019. godine, Kompanija za fizičko osiguranje „Skyfterat“ je podnela žalbu Apelacionom sudu na presudu Osnovnog suda [III.EK.br.45/17] od 29. januara 2019. godine, zbog: (i) bitnih povreda odredaba parničnog postupka; (ii) pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja; kao i (iii) pogrešne primene materijalnih odredbi, sa predlogom da isti usvoji kao osnovanu žalbu tuženog i poništi presudu Osnovnog suda, kao i da se predmet vrati istom Sudu na ponovno razmatranje i odlučivanje.
22. Dana 2. novembra 2020. godine, Apelacioni sud je presudom [Ae.br.113/2019]: (i) usvojio žalbu Kompanije za fizičko osiguranje „Skyfterat“; (ii) poništio presudu [III.EK.br.54/2017] od 29. januara 2019. godine; i (iii) vratio predmet istom sudu na ponovno suđenje i odlučivanje na osnovu obrazloženja da je presuda osporena žalbom obuhvaćena suštinskim povredama odredaba parničnog postupka, jer: „[...] ima nedostataka zbog kojih se ne može ispitati. Izreka presude je nerazumljiva i protivrečna sama po sebi i sa razlozima presude. Razlozi odlučnih činjenica nisu prikazani, odnosno navedeni razlozi su nejasni. Postoje protivrečnosti o odlučujućim činjenicama između onoga što je navedeno u obrazloženju presude i dokaza koji se nalaze u spisima predmeta“.
23. Dana 24. juna 2021. godine, Osnovni sud je u postupku ponovnog suđenja, presudom [III.EK.br.596/20] u celosti odbio kao neosnovan tužbeni zahtev podnosioca zahteva kojim je tražio da tužena Kompanija za fizičko osiguranje „Skyfterat“ isplati naknadu štete i izgubljenu dobit u iznosu navedenom u tužbenom zahtevu.
24. U obrazloženju navedene presude, Osnovni sud je utvrdio da je za dokazivanje stanja otuđene robe kako u količinskom tako i u finansijskom pogledu potrebno dostaviti podatke o ulasku i izlasku robe (kupovina i prodaja) do momenta krađe, zatim u trenutku krađe roba treba da se registruje u lokalu, gde bi se konstatovala razlika ukradene robe, kako u kvantitativnom tako i u finansijskom smislu. S tim u vezi, Osnovni sud je naglasio da u nedostatku dokumenta koji omogućava proveru knjigovodstvenog stanja ne može dokazati visinu potraživane štete, te je odbio tužbeni zahtev kao neosnovan jer se visina štete ocenjuje samo kao pretpostavka, bez potkrepljenja dokazima.
25. Neutvrđenog dana, podnosilac zahteva je podneo žalbu Apelacionom sudu protiv presude Osnovnog suda [III.EK.br.596/2020] od 24. juna 2021. godine, zbog: (i) pogrešnog i nepotpunog utvrđivanja činjeničnog stanja; (ii) pogrešne primene materijalnog i procesnog prava; i (iii) bitnih povreda parničnog postupka, sa predlogom da Apelacioni sud poništi presudu Osnovnog suda i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno razmatranje i odlučivanje, tako da se tužbeni zahtev tužioca usvoji u celini kao osnovan i sa svim troškovima postupka.
26. Dana 25. oktobra 2021. godine, Apelacioni sud je presudom [Ae.br.208/21] odbio žalbu podnosioca kao neosnovanu i potvrdio presudu Osnovnog suda [III.EK.br.596/2020] od 24.06.2021. godine, sa obrazloženjem da je zaključak i pravni stav prvostepenog suda pravičan i zakonit. Takođe, Osnovni sud je naglasio da su u obrazloženju presude pobijane žalbom dati dovoljni i ubedljivi razlozi za sve odlučne činjenice koje je prvostepeni sud ocenio, a prema kojima je odlučeno o osnovanosti tužbenog zahteva.
27. Dana 23. novembra 2021. godine, Podnosilac zahteva je podneo reviziju protiv presude Apelacionog suda, zbog: (i) bitne povrede odredaba postupka; i (ii) pogrešne primene materijalnog prava, sa predlogom da Vrhovni sud pobijanu presudu revizijom poništi i

stvar vrati na ponovno razmatranje i odlučivanje, ili da se tužbeni zahtev podnosioca zahteva usvoji u celini kao osnovan.

28. Dana 10. januara 2022. godine, rešenjem [E.Rv.br.82/2021], Vrhovni sud je odbacio kao nedozvoljenu reviziju podnosioca zahteva podnetu protiv presude Apelacionog suda [Ae.br.209/2021] od 25. oktobra 2021. godine, na osnovu člana 221. Zakona br. 03/L-0006 o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP), iz razloga što se radi o sporu između privrednih subjekata sa novčanim potraživanjem koja ne prelazi iznos od 10.000 (deset hiljada) evra, kako nalaže član 508. ZPP-a.

Navodi podnosioca zahteva

29. Podnosilac zahteva tvrdi da je presuda Osnovnog suda [III.EK.br.596/2020] od 24. juna 2021. godine u vezi sa presudom Apelacionog suda [Ae.br.113/2019] od 02.11.2020. godine i rešenje Vrhovnog suda [E. Rv.br.82/2021] od 10. januara 2022. godine, doneti kršenjem njegovih ustavnih prava i sloboda, konkretno člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP-a.
30. Podnosilac zahteva, kao glavni tužbeni navod pred Ustavnim sudom ističe povredu prava na suđenje u razumnom roku, ističući da isti traži pravdu za pričinjenu štetu još od 2004. godine.
31. Podnosilac zahteva ističe da su mu odugovlačenjem sudskog postupka preko redovnih sudova za 17 (sedamnaest) godina povređena prava i slobode zagarantovane članom 6. EKLJP-a. Konkretno, podnosilac zahteva smatra da su se u povredu uključili redovni sudovi kada su tražili dokaz koji se ne može naći jer je prošlo više od 17 (sedamnaest) godina, a zakonski, vlasnik je bio dužan da ga čuva samo 10 (deset) godina. Podnosilac zahteva smatra da je ovaj gubitak dokaza posledica odugovlačenja sudskog postupka za 17 (sedamnaest) godina.
32. Dalje, podnosilac zahteva dodaje sledeće: „*Sud je odbio tužbeni zahtev na osnovu toga što nije dokazano stanje zaliha u vreme krađe i nije evidentirao robu u poslovnom prostoru i samim tim nije dokazao iznos štete. Ovo je nepravično pošto je visina štete dokazana, a u slučaju bilo kakvog spora oko štete, tužena strana je trebalo da dokaže njen iznos kada bi za nju to bilo neprihvatljivo, zbog činjenice jer bi bio obavezan po ugovoru pod br. 326, član 5. gde ovaj član podrazumeva da je tužilac imao obavezu da prijavi gubitke, a to nije učinio*“.
33. Podnosilac zahteva navodi da je upoznat da je zahtev podneo posle isteka roka, ali smatra da je prema njemu nepravedno postupljeno, te da: „*[...] predmet nisam podneo u roku od 4. meseca pošto živim na zapad i nisam bio obavešten do sada o toku ovog predmeta, kao sada*“.
34. Na kraju, podnosilac zahteva od ovog Suda da utvrdi ustavnu povredu.

Relevantne odredbe Zakona i Poslovnika o radu

Zakon

Član 49 (Rokovi)

Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku. U svim ostalim slučajevima, rok počinje na dan javnog

objavljivanja odluke ili akta. Ukoliko se zahtev tiče nekog zakona, onda rok počinje da teče od dana stupanja na snagu istog.

Poslovník o radu

Pravilo 39. (Kriterijum o prihvatljivosti)

“(1) Sud može smatrati zahtev prihvatljivim:

[...]

c) ako je zahtev podnet u roku od četiri meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva, i [...].”

Ocena prihvatljivosti zahteva

35. Sud prvo razmatra da li zahtev ispunjava uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom i dalje precizirani Zakonom i Poslovníkom. U tom smislu, shodno stavu 1. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, Sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele Sudu na zakonit način. Dok, prema stavu 7. istog člana Ustava, Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.
36. Sud se dalje poziva na kriterijume prihvatljivosti, kako je dalje navedeno u Zakonu. S tim u vezi, prema stavu 1. člana 47. (Individualni zahtevi), svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagantovana prava i slobode krši neki javni organ. Prema stavu 2. istog člana, osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.
37. Kada je reč o ispunjenosti ovih kriterijuma, Sud nalazi da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt organa javne vlasti, odnosno rešenje Vrhovnog suda [E.Rv.br.82/2021], od 10. januara 2022. godine, pošto je iscrpela sva pravna sredstva utvrđena zakonom.
38. Međutim, Sud takođe ističe da se prema članu 49. (Rokovi) Zakona, zahtev mora podneti u roku od četiri (4.) meseca. Rok počinje da teče od dana dostavljanja sudske odluke podnosiocu zahteva. Ovaj zahtev je definisan i kroz tačku (c) stava (1) pravila 39. (Kriterijum o prihvatljivosti) Poslovníka o radu, kojim je utvrđeno da se zahtev podnosi u roku od četiri (4) meseca od dana kada je odluka o poslednjem delotvornom pravnom sredstvu dostavljena podnosiocu zahteva.
39. U tom kontekstu, u okolnostima konkretnog slučaja, Sud podseća da podnosilac zahteva osporava presudu Osnovnog suda [III.EK.br.596/2020] od 24. juna 2021. godine, dok je poslednja odluka u postupku pred redovnim sudovima rešenje Vrhovnog suda [E.Rev.br.82/2021] od 10. januara 2022. godine. Povratnica koju je Osnovni sud dostavio Sudu potvrđuje da je podnosilac primio osporeni akt 25. januara 2022. godine. Podnosilac zahteva je podneo svoj zahtev Sudu 29. decembra 2022. godine, više od 11 (jedanaest) meseci nakon primanja osporenog akta, navodeći da mu je poznato da je zahtev podneo po isteku zakonskog roka od 4 (četiri) meseca iz razloga: „[...] jer živim na zapadu i do sada nisam obavešten o napretku ovog slučaja“. Shodno tome, Sud nalazi da je zahtev

podnosioca zahteva podnet nakon zakonskog roka od 4 (četiri) meseca utvrđenog u Zakonu i Poslovniku o radu, te je stoga neprihvatljiv za razmatranje.

40. U slučajevima kada podnosilac zahteva ima pravo da mu se automatski dostavi kopija konačne odluke lokalnih pravosudnih organa, svrsi i nameri člana 49. Zakona najbolje bi koristilo kada bi se rok od četiri meseca računao od datuma kada je kopija te odluke dostavljena (vidi, između ostalog, predmet ESLJP-a, Worm protiv Austrije, br. 83/1996/702/894, presuda od 29. avgusta 1997. godine, stav 33).
41. Sud podseća da je svrha zakonskog roka od 4 (četiri) meseca, prema članu 49. Zakona i prema pravilu 39. (1) (c) Poslovnika o radu, promovisati pravnu sigurnost, osiguravajući da slučajeve koji se odnose na ustavna pitanja treba rešavati u razumnom roku i da prethodne odluke ne budu stalno otvorene za osporavanje (vidi, između ostalog, slučajeve Suda KI48/21, sa podnosiocem *Xhavit R. Sadrija*, rešenje o neprihvatljivosti, od 30. juna 2021. godine, stav 44; i KI45/21, sa podnosiocem *Samedin Bytyqi*, rešenje o neprihvatljivosti, od 20. maja 2021. godine, stav 35; vidi takođe, između ostalog, predmet ESLJP-a, Mocanu i drugi protiv Rumunije, br. 10865/09,45886/07 i 32431/08, rešenje od 17. septembra 2014. godine, stav 258.).
42. Kao zaključak, iz prethodno razrađenih razloga, Sud nalazi da zahtev nije podnet u zakonskom roku utvrđenom u članu 49. Zakona i pravilu 39. stav (1) tačka (c) Poslovnika o radu i sledstveno tome, Sud ne može da razmatra meritum slučaja, odnosno da li su osporenim rešenjem povređena ustavna prava podnosioca zahteva.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članovima 21.4 i 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i u skladu sa pravilom 39. (1) (c) i 59. (2) Poslovnika o radu, dana 12. aprila 2023. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- I. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- II. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- III. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Enver Peci

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani

